

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства
та соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 01 вересня 2021 р.
Зав. кафедри

С. А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ (НІМЕЦЬКОЇ) МОВИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Покулевська А. І.,
к.філ.н., доцент

Рибалка Н. В.

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальності 035 «Філологія»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	
Лекції, годин	34
Практичні / семінарські, годин	29
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	87
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4,5
самостійної роботи студента	6,2
Вид контролю	залік

2. Мета та завдання дисципліни

Мета – ознайомити студентів з основними лінгвістичними явищами і поняттями німецької мови, а також найбільш важливими чинниками, що вплинули на еволюцію мови, особливостями лексики, фонетики, граматики, функціонально-комунікативною та експресивно-семантичною диференціацією лексичного складу сучасної німецької мови; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для оволодіння іншомовною діяльністю; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища і факти, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Завдання – знайомство з основними історичними віхами розвитку німецької мови; отримання теоретичних знань, практичних умінь і навичок в галузі теоретичної фонетики, теоретичної граматики, лексикології і стилістики другої іноземної (німецької) мови; оволодіння основними технологіями і алгоритмами лінгвістичного аналізу тексту; мотивація до самонавчання і безперервному використанню професійних і комунікативних навичок на практиці.

Предмет: теоретичний базис німецької мови

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Загальна характеристика становлення і розвитку німецької мови.

Тема 2. Фонологічний рівень сучасної німецької мови.

Тема 3. Морфологічний рівень сучасної німецької мови.

Тема 4. Синтаксичний рівень сучасної німецької мови.

Тема 5. Лексико-семантичний рівень сучасної німецької мови.

Тема 6. Шляхи збагачення словникового складу німецької мови.

Тема 7. Тенденції розвитку фразеологічного складу німецької мови.

Тема 8. Стилiстична диференціяція лексичного складу сучасної німецької мови.

Тема 9. Стилiстичні прийоми та експресивні засоби сучасної німецької мови.

Тема 10. Словниковий склад мови.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

загальних програмних компетентностей:

здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

уміння виявляти, ставити та вирішувати проблему;

здатність працювати в команді та автономно;

здатність спілкуватися іноземною мовою;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність проведення досліджень на належному рівні;

фахових програмних компетентностей:

усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються;

здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів;

здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;

здатність здійснювати лінгвістичний та філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;

здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

організувати процес свого навчання й самоосвіти;

знати й розуміти систему мов, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;

збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;

мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях в галузі філології;

характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;

знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності;

використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;

здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

основних лінгвістичних понять і термінів;

системного пристрою, принципів функціонування та зовнішніх зв'язків другої іноземної мови (німецької);

особливостей фонетичної системи, тенденцій вимови;

граматичної будови і системи словотворчих засобів мови, що вивчається;

закономірностей функціонування лексичної системи;

стилістичних можливостей мовних ресурсів.

– **уміння/навички:**

ілюструвати основні теоретичні положення другої іноземної мови (німецької) конкретними мовними прикладами;

розрізняти, пояснювати і правильно артикулювати базові одиниці фонетичної системи мови, що вивчається;

характеризувати своєрідність граматичної і лексичної системи німецької мови;

застосовувати на практиці загальнотеоретичні положення стилістики мови, що вивчається.

– **володіння:**

досвідом оперування основними поняттями і термінами мовознавства;
 навиком формального і семантичного аналізу німецької мови;
 здатністю переробки теоретичного та емпіричного фонетичного матеріалу;

навиком застосування різних типів граматичного аналізу до фактів мови, що вивчається;

навичками орієнтації в лексичному і фразеологічному фонді німецької мови, аналізу лексикографічного матеріалу;

здатністю визначати функціонально-стильову специфіку різнорівневих одиниць мови, що вивчається.

– **комунікація:**

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, здійснювати чіткі та детальні повідомлення на різні теми та аргументувати свою позицію щодо обговорюваної проблеми;

вільно спілкуватись із носіями мови, чітко, детально висловлюватись з широкого кола тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти;

– **відповідальність і автономія:**

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденних ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Історія німецької мови та основні рівні мовної структури					
Тема 1. Загальна характеристика становлення і розвитку німецької мови	10	4			6
Тема 2. Фонологічний рівень сучасної німецької мови	10	2	2		6
Тема 3. Морфологічний рівень сучасної німецької мови	24	8	8		8
Тема 4. Синтаксичний рівень сучасної німецької мови	12	4	2		6
Тема 5. Лексико-семантичний рівень сучасної німецької мови	16	4	6		6
Разом за змістовим модулем 1	72	22	18		32
Змістовий модуль 2: Функціонально-комунікативна та експресивно-семантична диференціація лексичного складу сучасної німецької мови					
Тема 6. Шляхи збагачення словникового складу німецької мови	16	2	4		10
Тема 7. Тенденції розвитку фразеологічного	18	2	2		14

складу німецької мови					
Тема 8. Стилiстична диференцiацiя лексичного складу сучасної нiмецької мови	16	2	2		12
Тема 9. Стилiстичнi прийоми та експресивнi засоби сучасної нiмецької мови	20	4	3		13
Тема 10. Словниковий склад мови	8	2			6
Разом за змiстовим модулем 2	78	12	11		55
Усього годин	150	34	29		87

4. Теми семiнарських/практичних/лабораторних занятть

№ з/п	Вид та тема заняття	Кiлькiсть годин
1	Практичне заняття Фонологiчний рiвень сучасної нiмецької мови	2
2	Практичне заняття Морфологiя: Артикль. Iменник. Числiвник.	2
3	Практичне заняття Морфологiя: Дiєслово: Граматичнi категорiї дiєслова. Синтаксична, семантична та морфологiчна класифiкацiя дiєслiв.	2
4	Практичне заняття Морфологiя: Дiєслово: Творення часових форм дiєслiв. Афiксацiя дiєслiв. Категорiя стану та виду дiєслiв. Iнфiнiтивнi, дiєприслiвниковi та дiєприкметниковi сполуки.	2
5	Практичне заняття Морфологiя: Прикметник. Прислiвник. Займенник. Службовi частини мови: прийменник, сполучник, заперечення, частка, вигук.	2
6	Практичне заняття Синтаксис нiмецької мови: типологiя речень. Особливостi побудови простого речення. Аналiз типiв складних речень у нiмецькiй мовi.	2
7	Практичне заняття Загальна проблематика словотвору та його основнi способи. Види та моделi словотвору у нiмецькiй мовi. Запозичення як один з основних видiв словотвору. Семантичнi та стилiстичнi аспекти словотворення.	2
8	Практичне заняття Семантичнi процеси. Полiсемiя слова. Паронiми. Етимологiя.	2
9	Практичне заняття Семантичнi процеси. Синонiми. Антонiми. Омонiми.	2
10	Практичне заняття Шляхи збагачення словникового складу нiмецької мови: Утворення нових слiв. Запозичення з iнших мов.	2
11	Практичне заняття Шляхи збагачення словникового складу нiмецької мови: Сленг. Змiна значення.	2
12	Практичне заняття Класифiкацiя та основнi типи фразеологiзмiв нiмецької мови. Утворення фразеологiчних одиниць.	2
13	Практичне заняття Класифiкацiя функцiональних стилiв мовлення та їх особливостi.	2
14	Практичне заняття Стилiстичнi прийоми та експресивнi засоби сучасної нiмецької мови.	3

Всього	29
---------------	-----------

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Виконання практичних завдань теми	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Модуль 1							
Змістовий модуль 1							
Тема 1		1	1			1	3
Тема 2		1	1			1	3
Тема 3		2	1			1	4
Тема 4		1	1			2	4
Тема 5		2	1			2	5
Тема 6		1	1			1	3
Тема 7		2	1			2	5
Тема 8		2	1			2	5
Тема 9		1	1			2	4
Разом змістовий модуль 1		13	9		15	14	51
Змістовий модуль 2							
Тема 10		2	1			2	5
Тема 11		2	1			2	5
Тема 12		2	1			2	5
Тема 13		1	1	10		2	14
Тема 14		2	1			2	5
Разом змістовий модуль 2		9	5	10	15	10	49
Разом							100

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота				Сума в балах
Змістовий модуль 1	Індивідуальне завдання 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання 2	100

30	15	40	15	
----	----	----	----	--

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	